

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE pentru transparentizarea informațiilor de interes public și ușurarea accesului cetățenilor prin modificarea și completarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

I. Descrierea situației actuale

Legea 544/2001 garantează tuturor cetățenilor accesul liber la informațiile de interes public, adică la orice informație care privește sau rezultă din activitățile unei autorități sau instituții publice. Cu toate acestea, practica instituțiilor publice este de a publica informații publice și de a comunica date solicitate în moduri care nu permit prelucrarea sau reutilizarea lor de către persoanele interesate.

Or, este evident în primul rând că aceste date sunt disponibile în formatul util persoanelor interesate, însă unele instituții publice parcurg un proces de imprimare pe hârtie și re-scanarea lor pentru comunicare sau publicare pe internet. Este de asemenea evident faptul că interesul cetățenilor este să aibă acces real, cât mai liber la aceste informații fără a fi necesară transcrierea lor manuală dintr-un fișier în altul pentru prelucrare sau utilizare la întocmirea oricăror statistici, analize, situații, etc.

O altă problemă o reprezintă refuzul nemotivat sau chiar abuziv de a comunica anumite informații de interes public. Acest lucru fie descurajează solicitanții să obțină informațiile solicitate, fie conduce la încărcarea instanțelor de judecată cu dosare care ar putea fi evitate.

Ne-au fost semnalat din partea cetățenilor în acest sens, spre exemplu:

	<ul style="list-style-type: none">• un refuz de a comunica o notă nesecretă a Casei Naționale de Pensii Publice conținând instrucțiuni cu privire la aplicarea unor norme legale care vizau drepturile solicitantului, pe motiv că această notă nu ar face parte din documentele pe care instituțiile publice trebuie să le publice din oficiu (deși face parte din informațiile de interes public la care cetățenii sunt îndreptățiți, mai ales când vizează alte drepturi ale acestora, astfel cum a soluționat instanța);• un răspuns din partea Ministerului Finanțelor Publice prin care s-a indicat că un anumit punct de vedere emis de minister nu există pentru a fi comunicat în copie solicitantului, dar același punct de vedere emis de minister (datat anterior răspunsului negativ) a fost ulterior comunicat solicitantului de altă instituție căreia îi fusese adresat;• un refuz din partea unei regii autonome de a comunica raporturile anuale ale consiliului de administrație, pe motiv că pentru anii solicitați acestea nu făceau obiectul obligației de a le publica pe site conform normelor de guvernanță corporativă, deși acestea se înscriu în mod evident în noțiunea de informații de interes public iar comunicarea lor către solicitant nu este condiționată de obligația de a le comunica sau publica din oficiu pe site;• un răspuns din partea unui minister care indica o situație generală a veniturilor angajaților, în condițiile în care solicitantul ceruse date complete în format editabil pentru realizarea unor calcule și analize;• un răspuns din partea altui minister care comunica un fișier PDF scanat și needitabil, în condițiile în care solicitantul ceruse în mod explicit date în format editabil pentru realizarea unor calcule și analize;• un răspuns din partea altui minister care indica faptul că datele solicitate se află pe pagina de internet, deși în realitate se afla un PDF scanat la o rezoluție care nici măcar nu era lizibilă, solicitantul cerând formatul editabil al datelor;• un răspuns din partea unui minister care invoca necesitatea unui termen de răspuns de 30 de zile, în condițiile în care se solicita varianta editabilă a documentului privind transparența cheltuielilor salariale ale instituției, incluzând sumele brute și sporurile, care trebuie oricum afișată pe pagina de internet;• un refuz din partea unui institut național de cercetare-dezvoltare, persoană juridică de drept public înființată prin actul guvernului și care se bucură de finanțare publică, de a comunica informații privind transparența salarială;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • refuzuri prin care se pretinde solicitanților dovedirea unui interes în cunoașterea informațiilor de interes public solicitate, etc. <p>Aproximativ 50% din refuzurile soluționate în instanțe dau dreptate cetățenilor care solicită informațiile de interes public, în vreme ce multe refuzuri administrative rămân necontestate din cauza lipsei de experiență sau cunoștințe cu privire la drepturile prevăzute de lege, din cauza costurilor de timp și energie în parcurgerea unei proceduri judiciare, sau din cauza duratei îndelungate a procesului în instanță, care de cele mai multe ori face ca informațiile de interes public solicitate să își piardă deja din relevanță și utilitate. Accesul cetățenilor la informațiile de interes public trebuie să aibă loc cât mai repede, nu în termen de câteva luni de zile.</p> <p>De asemenea, informațiile de interes public care trebuie furnizate din oficiu pe paginile de internet proprii ale instituțiilor încă sunt de cele mai multe ori publicate într-un format care nu permite căutarea automatizată în conținutul lor sau reutilizarea datelor, inclusiv informații privind execuția bugetară sau transparentizarea salariilor conform normelor legale aplicabile.</p> <p>Asemenea practici sunt contrare spiritului legii și nu reprezintă o transparență și un acces cu adevărat liber la informațiile de interes public.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>1) Introducerea obligativității autorităților și instituțiilor publice de a publica și comunica toate informațiile și datele de interes public într-un format deschis și prelucrabil automat, care să permită căutarea automată în conținutul documentelor și utilizarea în mod concret a datelor fără a fi necesară transcrierea lor manuală în mod suplimentar de către solicitant.</p> <p>2) Introducerea obligativității autorităților și instituțiilor publice de a întocmi și actualiza un registru public electronic al solicitărilor înregistrate și al răspunsurilor emise în baza Legii nr. 544/2001, cu anonimizarea datelor personale din cuprinsul acestora. Acest lucru va permite pe de o parte transparentizarea și accesul mai mare al persoanelor interesate la informațiile de interes public comunicate, dar și posibilitatea de a evita eventual dublarea unor cereri acolo unde răspunsul poate fi deja găsit.</p>
Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ	
1. Impact macroeconomic	Nu este cazul.

2. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
3. Impact social	Creșterea accesului la informații de interes public va facilita transparentizarea activității instituțiilor publice din slujba cetățenilor, iar clarificarea formatului deschis al datelor ce trebuie comunicate va preîntâmpina conflictele și acțiunile în instanță, dând totodată valoare utilizabilă datelor publice.
4. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Nu este cazul.

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) transferuri între unități ale administrației publice						
(iii) Alte cheltuieli						
(iiii) Cheltuieli de capital						
b) bugetele locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						

(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calculele detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						

Secțiunea a 5-a	
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare	
1. Proiecte de acte normative suplimentare	Nu este cazul.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	Nu este cazul.
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul.
4. Evaluarea conformității	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 6-a	
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile <i>Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative</i>	Nu este cazul.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile <i>Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente</i>	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Necesită avizul Consiliului Legislativ, Consiliului Economic și Social.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	Nu este cazul
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.	Nu este cazul.
3. Alte informații	
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul

În numele inițiatorilor:

Deputat USR Claudiu Iulius Gayril Năsui

Deputat PSD Andrei Pop

LEGE pentru transparentizarea informațiilor de interes public și ușurarea accesului cetățenilor prin modificarea și completarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public

Nr. Crt.	Nume Prenume	Deputat / Senator	Grup Parlamentar	Semnătură
1	NASUI CLAUDIU	Dep	USR	
2	PRUNĂ CRISTINA-MAȘALINA	Dep	USR	
3	Dan Bouna	Dep	USR	
4	RĂDUT VIOLETA	DEP	PSD	
5	La dan Smih	MEP	PSD	
6	DOBRIȚĂ IONELA VIORELA	DEP	PSD	
7	Petru Florin Morușele	DEP	PSD	
8	Pop Andrei	DEP	PSD	
9	ROȘTEANU LIVIU IONUȚ	DEP	USR	
10	TOUHA IULIE	Dep	PSD	
11	POPESCU NICOLAE	DEP	USR	
12	OTESANU ANIȚELA	DEP	PSD	
13	Reșmeriță P. Criștom	SEN	PSD	
14	Șimonid Ungureanu	DEP	USR	
15	Cristina Iuribuc	DEP	USR	
16	Rodanu Bogdan	Dep	USR	
17	Oprescu Stefan Rodan	SEN	PSD	
18	DURUȘ VLAD	DEP	USR	
19	VIȘAN GEORGE	DEP	PSD	
20	DURUȘ VLAD EMANUEL	DEP	USR	